

نظم بین المللی: قدرت یا عدالت

(دیدگاه نخبگان و افکار عمومی نه کشور جهان)

www.ketab.ir

سرشناسه	آلتینای، هاگان Altinay, Hakan
عنوان و نام پدیدآور	نظم بین‌المللی: قدرت یا عدالت (دیدگاه، نخبگان و افکار عمومی نه کشور جهان)؛ هاگان آلتینای؛ ترجمه مهسا ماهپیشانیان؛ اجرا مؤسسه فرهنگی مطالعات و تحقیقات بین‌المللی ابرار معاصر تهران، معاونت پژوهشی.
مشخصات نشر	تهران: مؤسسه فرهنگی مطالعات و تحقیقات بین‌المللی ابرار معاصر تهران، ۱۳۸۹.
مشخصات ظاهری	۹۸ ص: ۱۹/۵ × ۹ س. ۴۰.
فروست	انتشارات مؤسسه فرهنگی مطالعات و تحقیقات بین‌المللی ابرار معاصر تهران: ۳۱۴.
شابک	سیاست جهانی: ۱۶۰. ۹۷۸-۹۶۲-۵۲۶-۱۲۹-۸ روال: ۱۸۰۰۰
وضعیت فهرست‌نویسی	فیا
یادداشت	اولنامه.
موضوع	توسعه اقتصادی
موضوع	اقتصاد توسعه
موضوع	اقتصاد جهانی
شماره افزوده	ماهپیشانیان، مهسا: ۱۲۶۰-، مترجم
شماره افزوده	مؤسسه فرهنگی مطالعات و تحقیقات بین‌المللی ابرار معاصر تهران
رده‌بندی کنگره	۱۳۸۹ ع ۱۷۲ HD۵۷/۱
رده‌بندی دیویی	۳۳۸/۹
شماره کتابشناسی ملی	۲۱۸۶۶۲۴

انتشارات مؤسسه فرهنگی مطالعات و تحقیقات بین‌المللی ابرار معاصر تهران
تهران: صندوق پستی ۲۸۴۹ - ۱۵۸۷۵، تلفن: ۷ - ۸۸۵۰۳۲۶۶، نمابر: ۸۸۵۰۳۲۶۴
نشانی اینترنت: www.tisri.org پست الکترونیک: info@tisri.org

این کتاب ترجمه‌ای است از:

"Does Fairness Matter?" Hakan Altinay, Global Economy
and Development at Brookings, April 2010

نظم بین‌المللی: قدرت یا عدالت (دیدگاه نخبگان و افکار عمومی نه کشور جهان)
نظارت و اجرا: مؤسسه فرهنگی مطالعات و تحقیقات بین‌المللی ابرار معاصر تهران -
معاونت پژوهشی

مترجم: مهسا ماهپیشانیان

صفحه‌آرا: منصوره سعادت

نمونه‌خوان: ساقی پناهی‌نژاد

طراح جلد: مریم جعفری نائینی

چاپ نخست: دی‌ماه ۱۳۸۹

شابک: ۸ - ۱۲۹ - ۵۲۶ - ۹۶۴ - ۹۷۸

کدبازابی در کتابخانه دیجیتال دی‌دی: 0D21E4D

چاپ و صحافی: باقری

شمارگان: ۲۰۰۰ نسخه

قیمت: ۱۸۰۰ تومان

همه حقوق محفوظ است.

پیشگفتار

«نظم بین‌المللی: قدرت یا عدالت» مجموعه مقالاتی است که به کوشش هاکان آلتینای در آوریل ۲۰۱۰ منتشر شده است. برداشت اصلی پژوهش حاضر آن است که امروزه عدالت در جهان اهمیت داشته و در آینده نیز از اهمیت بیشتری برخوردار خواهد بود. هرچند پیش‌بینی‌های بلندمدت دشوارند، ولی روشن است که نابرابری‌های قدرت امروزه از شدت کمتری برخوردار بوده و احتمالاً در آینده نیز کمتر خواهند بود. در همین حال، سطح کنونی از وابستگی متقابل جهانی و ماهیت مشکلات جهانی پیش رو، پیامدهایی روشن بر ائتلاف‌های ضروری جهت غلبه بر این مشکلات دارد. تغییرات جوی بارزترین مورد در این زمینه است؛ در صورت عدم همکاری بازیگران اصلی و شهروندانشان به‌طور فعال، معید است که تمدن بشری بتواند به بقای خود ادامه دهد. بنابراین، ایده‌ها و برداشت‌ها از عدالت در کانون توسعه تحقیقات اساسی در مورد وابستگی و مسئولیت متقابل در برابر یکدیگر می‌باشد.

کتاب حاضر شامل مقالاتی است که به تحلیل وضعیت در نه کشور برزیل، چین، مصر، هندوستان، اندونزی، ایتالیا، ژاپن، آفریقای جنوبی و اسپانیا می‌پردازند. از هر تحلیلگری خواسته شده به این سؤال پاسخ دهد که نخبگان

سیاسی و افکار عمومی در کشورشان نظم بین‌المللی را اساساً هابزی می‌بینند. یا اینکه اصولاً آن را کانتی می‌دانند. همچنین از هر یک از آنها خواسته شد که در صورت متقاعد شدن نسبت به این مسئله که یک نظم بین‌المللی عادلانه‌تر امکان‌پذیر است، به تحولات در کشور خود که در کانون چنین ارزیابی‌هایی قرار دارند و میزان حمایت نخبگان سیاسی و افکار عمومی آنجا از کمک کشورشان برای غلبه بر مشکلات جهانی، بپردازند.

این پژوهش معتقد است افکار عمومی حتی در حوزه سیاست خارجی نیز اهمیت پیدا کرده است. با این وجود، دیده می‌شود که افکار عمومی در سرتاسر جهان بیش از دیدگاه سیاست‌گذاران، چندجانبه‌گراست.

به‌عنوان مثال در برزیل از نگاه افکار عمومی، تنها راه تصمیم‌سازان و نخبگان سیاسی در راستای رفتاری همکاری‌جویانه در حوزه بین‌المللی، تغییر کامل چهارچوب نهادی بین‌المللی است، به‌طوری‌که محیط سیاسی جهانی را بتوان دموکراتیک‌تر دانست. این مسئله نیز قطعاً نیازمند همین برداشت از سوی افکار عمومی برزیل است که عادت کرده جهان را مکانی بسیار ناعادلانه ببیند که در آن قدرت‌های ثروتمند و بزرگ همواره درصددند به زیان مردمان ضعیف‌تر پیشرفت کنند.

دیدگاه افکار عمومی چین برای آینده بسیار روشن است. بالاتر از هر چیزی، چین به تمرکز روی مدرنیزاسیون اقتصاد داخلی و حفظ توان خود برای کسب رشد واقعی نیاز دارد. در تعقیب چنین مسیری، این کشور آزادانه وضعیت ایالات متحده به‌عنوان تنها ابرقدرت جهان را حداقل برای یک نسل بعد تأیید کرده و می‌کند، به‌شرطی که ایالات متحده با رعایت اصل «عدم مداخله در حیط خلوت آن» مخالفتی نداشته باشد.

اینکه شواهد نشان می‌دهد که نخبگان و افکار عمومی در ایالات متحده و چین

نگاه می‌کنند و بر این نظرند که قدرت‌های غربی و به‌ویژه ایالات متحده، سازمان‌های بین‌المللی را برای حفظ قدرت خود و در تقابل با منافع سیاسی و اقتصادی کشورهای در حال توسعه در اختیار داشته و آنها را جهت‌دهی می‌کنند. موضع مصر در قبال اسرائیل و برداشت آن از حقوق بین‌المللی در هم تنیده شده است. هرچه سرخوردگی مصر از سیاست اسرائیل بیشتر شود، مصری‌ها حقوق بین‌المللی را بیشتر ناعادلانه خواهند دید و مشارکت کمتری در حوزه‌های بین‌المللی خواهند داشت.

از سوی دیگر، نیروی جهت‌دهنده به هندوستان و افق هنجاری آن بر مبنای ایده‌های برابری، عدالت، سکولاریسم و دموکراسی قرار گرفته است. از دید رهبران هندوستان ایجاد یک نظم جهانی جدید براساس ارزش‌های جهانی مشترک همچون صلح و رفاه، نیازمند تأکید روی برابری می‌باشد. از این رو، نهادهای بین‌المللی باید از اصول حاکمیت دموکراتیک کانتی در بُعد قوانین و هنجارها تبعیت کرده و تعهد خود به این اهداف را افزایش دهند. در غیر این صورت، درخواست برای چنین نظامی، بخش اساسی از افکار عمومی که ضمانت واقعی در مقابل تلاش‌های مخالف می‌باشد را به حاشیه خواهد برد.

اندونزی در مسیر «ایجاد جهانی بهتر» در راستای دکترین فلدیمی خود در تعقیب یک سیاست خارجی «مستقل و فعال» می‌باشد. سیاست مذکور در عین حال ترکیبی از اهداف آرمان‌گرایانه و هنجاری نظیر مبارزه با استعمار، حمایت از استقلال و درک قبیوی از عمل‌گرایی را در درون خود دارد. اما علی‌رغم تعامل عمل‌گرایی و آرمان‌گرایی در جهان‌بینی اندونزی، محاسبات سیاسی داخلی هنوز بر منافع بین‌المللی اولویت دارند. در نتیجه، برداشت‌ها از سیاست خارجی اندونزی تا حد زیادی به چگونگی هماهنگی منافع داخلی

(مهم‌تر) و خارجی از سوی سیاست‌گذاران مربوط می‌شود. ایتالیا همچنان وابسته به ساختارهای همکاری اروپایی و فرائلانتیک است. اگر ایتالیا بتواند از توان خود در حوزه‌های بین‌المللی و اروپایی بهره‌گیرد، روندی درست ایجاد شده و بدان وسیله باور ایتالیایی‌ها و تمایل آنها برای مشارکت و کمک به ایجاد یک نظم بین‌المللی عادلانه بیشتر تقویت خواهد شد. از دید تخبگان سیاسی ژاپن این سؤال که آیا نظم بین‌المللی باید عادلانه باشد یا خیر، اساساً محلی از اعراب ندارد. برای آنها ایالات متحده مهم‌است و هرچه آمریکا بگوید می‌پذیرند. در مقابل، افکار عمومی تحت‌هدایت قانون اساسی که صلح و رفاه داخلی را به صلح و رفاه جامعه بین‌المللی پیوند می‌زند، بر نقش غیرنظامی کشورشان برای حل مشکلات جهانی تأکید دارند. نگرش آفریقای جنوبی نسبت به روابط بین‌المللی و بنابراین سیاست خارجی آن، نشان از این اعتقاد عمیق دارد که برای ایجاد جهانی بهتر می‌توان نظم بین‌المللی را دوباره شکل داد. اما نگرش‌های مردمی در آفریقای جنوبی در قبال روابط بین‌المللی در حال تغییر به سمت اگر نگوییم بدبینی، ولی خوش‌بینی محتاطانه می‌باشد که می‌تواند به‌طور تدریجی آفریقای جنوبی را به دولتی با دیدگاهی رئالیستی در رفتار بین‌المللی تبدیل کند. تا جلد زیادی، اسپانیایی‌ها خود را طرفدار حقوق بین‌المللی و راه‌حل‌های چندجانبه در مقابل هژمونی و نقشی قوی‌تر از جوامع اروپایی برای کشورهای این قاره اعلام می‌کنند. با این حال، اشتیاق اسپانیایی‌ها به راه‌حل‌های چندجانبه در بُعد نظامی متوقف می‌شود. شهروندان اسپانیا تاکنون حمایت از مداخله نظامی بین‌المللی، پذیرش تعهدات جهانی و افزایش کمک توسعه‌ای را از خود به نمایش گذارده‌اند. البته این امر لزوماً به معنای آمادگی آنها برای کمک‌های

بیشتر نمی‌باشد، چراکه چنین چیزی نیازمند ارتباطی آشکار با هنجارهای بین‌المللی و هنجارهای سازمان ملل و دیگر نهادها و توافقات جهانی است.

در مجموع می‌توان گفت اکثر تحلیلگران بر این نظرند که افکار عمومی در کشورهایشان بیش از افکار نخبگان سیاسی آنها چندجانبه‌گراست. آنها همچنین هم‌عقیده هستند که برداشت‌ها از یک نظم بین‌المللی عادلانه‌تر، درخواست‌ها برای کمک کشورشان در راستای حل مشکلات جهانی را تقویت خواهد کرد. در این بین همانگونه که پیشتر نیز عنوان شد، تصویر ارائه‌شده از چین یک استثناست. افکار عمومی چین تا حد زیادی بیش از افکار نخبگان سیاسی این کشور ملی‌گراست و چین بیشتر علاقه به ثبات و نظم دارد تا برنامه‌های ماجراجویانه و نامشخص.

در بخش پایانی پژوهش حاضر، برایان ارکوهارت عنوان می‌دارد که عدالت و مدنیت جهانی اهدافی گسترده و در همان حال شکوهمند می‌باشند که هرچند ممکن است همزمان تحقق نیابند، ولی هدایتگر انسان‌ها به سمت رفتاری شایسته می‌باشند. ارکوهارت که نگاهی عمیق به این موضوع دارد، بیان می‌دارد که چون نمی‌توان به سرعت و به سهولت یک سنت جهانی از عدالت و روح عمومی را ایجاد کرد، باید بنیان‌های رشد آن را تا آنجایی که امکان دارد به سرعت برپا کرد. امید که این کتاب، نگرش دقیق‌تری نسبت به وضعیت دیدگاه‌ها در میان دولت‌ها و افکار عمومی برخی از کشورهای مهم را برای خواننده به ارمغان بیاورد.

معاونت پژوهشی

مؤسسه فرهنگی مطالعات و تحقیقات

بین‌المللی ابرار معاصر تهران

فهرست مطالب

مقدمه: آیا عدالت اهمیت دارد؟ / هاکان آلتینای	۱۳
برزیل / آرتور ایتناسیو	۲۱
چین / دانیل فونگ	۲۷
مصر / محمد المنشاوی	۳۵
هندوستان / راکش باتایال	۴۳
اندونزی / هادی سوساسترو و ایوان لاکسمانا	۴۹
ایتالیا / اتور گیرکو و ناتالی توجی	۵۷
ژاپن / ماتوفومی آسای	۶۵
آفریقای جنوبی / سیفاماندلا ژندی	۷۳
اسپانیا / جوردی واکر	۸۱
مؤخره / برایان آرکوهارت	۸۷
پی‌نوشت‌ها	۹۱